

KURCZĄTKO (14) *sb n*

sg N kurczątko (3). \diamond *pl N* kurczątką (6). \diamond *A* kurczątką (5).

Sł stp brak, Cn s.v. kurczę, Linde XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów).

Dem. od „kurczę” ‘piskłę kury domowej’; niekiedy hipokor.; pullus Mącz, Cn; pullus gallinaceus Cn (14): RejWiz 65v; A matre pulli, id est, recentes. Młode kury albo Kurczątką. Mącz 1a.

W połączeniach szeregowych (2): RejWiz 14v; Nuż też kurczątko/ nuż też kaczątko/ nuż też y gołębiątko wśzytko tho nic nie wádzi/ bo to bez trudności á nápoły s krothofilą wśzytko być może. RejZwierc 109.

W porównaniach (10):

Jako comparatum (1): Bázántowie po drzewkach nadobni latáią/ A kurczątká by mrowki pod nimi gmeráią. RejWiz 65.

Jako comparandum (9): Idzye dáley y ználał nadobne dzyeciątko/ A ono w piałku grzebie by máłe kurczątko. RejWiz 126, 52v, 102; wnuczątká [...] iáko wdzyęczne kurczątká fkaçząc biegáią RejZwierc 172v. Cf Zwrot.

Zwrot: bibl. »zgromadzać itp. jako kokosz kurczątką pod skrzydła« = (super)congregare ... quemadmodum gallina (a. avis) (congregat) pullos (a. pullitiam, a. nidum) suos(-am, -um) sub alas (a. pennis) PolAnt, Vulg [szyk zmienny] (5): BibRadz Luc 13/34; RejPos 166v, 354v; RejZwierc 195; Zbierałem was iáko kokofz kurczątká swoie pod fkrzydłá fwe/ á teras coź wam czynić mam? BudBib 4.Esdr 1/30.

Wyrażenie: »domowe kurczątko« (1): Załz nie rokkołzny ptałzek domowe kurczątko/ Profiątko/ y iągniątko/ kozyełek/ cielątko. RejWiz 14v.

Cf **KURCZĄTKO**